

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยที่ต้องการค้นหาความรู้ความจริงเกี่ยวกับการจัดหลักสูตร ปัญหาการวิจัยนั้นเป็นการมองเชิงอนาคตที่ควรจะเป็นของหลักสูตรจึงจำเป็นต้องค้นหาคำตอบจากผู้เชี่ยวชาญซึ่งเป็นผู้แสดงความคิดเห็นและต้องการประมวลความคิดเข้าด้วยกันให้เกิดรูปธรรมที่สอดคล้อง จึงใช้เทคนิคเดลฟาย โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อนำเสนอหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มีขั้นตอนและรายละเอียดของการดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ศึกษาข้อมูลจากเอกสารงานวิจัย ตำรา วิทยานิพนธ์ และเสนอโครงร่างวิทยานิพนธ์
2. การเลือกกลุ่มตัวอย่าง
3. การพัฒนาเครื่องมือ
4. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
5. ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล
7. การนำเสนอข้อมูล

ขั้นตอนการเก็บข้อมูล

1. ศึกษารวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นของสังคมที่จะจัดหลักสูตร เกี่ยวกับเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม รวมทั้งการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอน โดยศึกษาจากรายงานการวิจัย ตำรา วารสาร บทสัมภาษณ์ ฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์ และงานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ
2. การกำหนดกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ เพื่อร่วมวางแผนโครงร่างหลักสูตร ผู้เชี่ยวชาญคือผู้ที่มีประสบการณ์และมีความรู้เป็นเลิศในสาขานั้น ๆ ด้วยการเลือกตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจงรวมผู้เชี่ยวชาญ 17 คน (ดูรายชื่อที่ภาคผนวก-ค) โดยมีเกณฑ์การพิจารณาคุณสมบัติดังนี้
 - 2.1 คณาจารย์ที่สอนทางด้านออกแบบอุตสาหกรรม ออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม ศิลปอุตสาหกรรม ในสถาบันอุดมศึกษารวมทั้งสิ้น 9 ท่าน โดยมีเกณฑ์ใน

การพิจารณา คือดำเนินการศึกษาระดับปริญญาตรีทางศิลปะ และมีประสบการณ์การสอนทางด้านการออกแบบอุตสาหกรรมไม่น้อยกว่า 5 ปี

2.2 คณาจารย์ นักวิชาการ ที่มีความรู้และประสบการณ์ทางด้านการพัฒนาหลักสูตร 3 ท่าน

2.3 นักออกแบบอุตสาหกรรม จำนวน 5 ท่าน โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณา คือมีประสบการณ์ทางด้านการออกแบบอุตสาหกรรมที่มีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับของสังคมไม่น้อยกว่า 5 ปี

3. พัฒนาเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือแบบสอบถามสำหรับวงค์าโครงการหลักสูตร เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนต่อไปนี้คือ

3.1 สร้างแบบสอบถามจากการศึกษางานวิจัย กรอบทฤษฎี และเอกสารที่เกี่ยวข้องภายใต้ คำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาอย่างใกล้ชิด

3.2 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 คนเป็นผู้พิจารณาเนื้อหาความเที่ยง (validity) ประกอบด้วย

1. รองศาสตราจารย์ ดร. วิชัย วงศ์ใหญ่	คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร
2. รองศาสตราจารย์ พิชิต เลี่ยมพิพัฒน์	คณะอุตสาหกรรมศึกษา
สถาบันราชภัฏพระนคร
3. อาจารย์โกศล สุวรรณภู	คณะมัณฑนศิลป์
มหาวิทยาลัยศิลปากร

การพิจารณาผู้ทรงคุณวุฒินั้นจะพิจารณาในทุกกระทงว่า “ใช้ได้” “ใช้ไม่ได้” หรือ “ปรับปรุง” สำหรับข้อกระทงที่ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณา “ใช้ได้” ตรงกันร้อยละ 80 จะเป็นข้อกระทงที่ผู้วิจัยจะนำไปใช้ในการดำเนินการวิจัยต่อสำหรับกระทงที่ให้ปรับปรุงใหม่ ผู้วิจัยจะทำการแก้ไขต่อไป เพื่อให้ครอบคลุมเนื้อหาการวิจัย

3.1 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามไปทดลอง (try -out) กับผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ให้ตอบแบบสอบถามแล้วนำคะแนนรวมในด้านต่างๆ และคะแนนทั้งหมดของแบบสอบถาม 5 ฉบับ มาหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) โดยใช้หลักสูตร

สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นอัลฟา (alfa - coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.89 ซึ่งเป็นค่าที่ใช้ได้

4. ส่งแบบสอบถาม ไปยังกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ 3 รอบ

รอบที่ 1 ส่งแบบสอบถามปลายเปิดไปยังกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ โดยเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นในตอนท้ายของแบบสอบถามโดยแบบสอบถามในรอบนี้เป็นการถามอย่างกว้างๆ เพื่อต้องการเก็บรวบรวมความคิดเห็นจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่าน

รอบที่ 2 หลังจากที่ได้ข้อมูลแบบสอบถามในรอบแรกจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านแล้วนำมาวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) รวมทั้งตัดข้อมูลที่ซ้ำซ้อนออก จากนั้นจัดสร้างเป็นแบบสอบถามภายใต้คำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาอย่างใกล้ชิด ลักษณะข้อคำถามนั้นสร้างเป็นกรอบมาตราส่วนประเมิน 5 ระดับ รอบที่ 2 ส่งกลับไปยังกลุ่มผู้เชี่ยวชาญอีกครั้ง แบบสอบถามรอบนี้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนต้องลงมติจัดระดับ ความสำคัญของแต่ละข้อในรูปแบบของการให้เปอร์เซ็นต์ (percentage) หรือแบบมาตราวัด (Likert scale) รวมทั้งเขียนเหตุผลที่เห็นด้วยหรือไม่ของแต่ละข้อลงในช่องว่างไว้ตอนท้ายประโยค ผู้เชี่ยวชาญสามารถเขียนคำแนะนำลงในช่องว่างดังกล่าวอีกด้วย

รอบที่ 3 หลังจากได้รับแบบสอบถามรอบที่ 2 จากผู้เชี่ยวชาญคืนแล้วนักวิจัยจะนำคำตอบแต่ละข้อคำนวณหาค่ามัธยฐาน (median) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (interquartile range) แล้วสร้างแบบสอบถามใหม่โดยใช้ข้อความเกี่ยวกับแบบสอบถามรอบที่ 2 เพียงแต่เพิ่มตำแหน่ง median interquartile range และตำแหน่งที่ผู้ตอบท่านนั้น ๆ ได้ตอบในแบบสอบถามฉบับที่ 2 แล้วส่งกลับไปให้ผู้ตอบท่านนั้น ๆ อีกครั้งหนึ่ง จุดประสงค์ของแบบสอบถามเพื่อให้ผู้ตอบได้เห็นความแตกต่างระหว่างคำตอบเดิม

4. วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ
5. นำเสนอหลักสูตร
6. สรุปผลการวิจัยอภิปรายและข้อเสนอแนะ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามรอบที่ 1 ของผู้เชี่ยวชาญ โดยนำข้อความที่เป็นคำถามปลายเปิดมาวิเคราะห์เนื้อเรื่อง เพื่อนำมาสร้างข้อคำถามสำหรับรอบที่ 2 ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ โดยพยายามคงรูปภาพและจำนวนเดิมของผู้เชี่ยวชาญไว้ ข้อคำถามในรอบที่ 2 และรอบที่ 3 นี้จะนำมาวิเคราะห์หาค่ามัธยฐาน ฐานนิยม และพิสัยควอไทล์

ของแต่ละข้อความสำหรับรอบที่ 2 อยู่นอกพิสัยระหว่างควอไทล์ และให้ผู้เชี่ยวชาญยืนยันความ
คิดของตน

การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์สถิติ (ประกอบ กรรณสูตร : 2525)

1. มัชฐาน (Median)

การคำนวณหาค่ามัชฐานของแต่ละข้อความ ใช้สูตร

$$\text{Mdn} = \text{Lo} + \frac{N/2 - f_1}{f_2} i$$

$$\text{Mdn} = \text{มัชฐาน}$$

$$\text{Lo} = \text{ขีดจำกัดล่างที่แท้จริงของคะแนนในชั้นที่มีมัชฐาน}$$

$$N = \text{จำนวนความถี่ทั้งหมด}$$

$$f_1 = \text{ความถี่สะสมจากคะแนนต่ำสุดถึงคะแนนที่เป็นขีดจำกัดบน}$$

$$f_2 = \text{ความถี่ของคะแนนในชั้นที่มีมัชฐาน}$$

ตัวอย่างการคำนวณ

ตัวอย่างที่ 1

คะแนน	ความถี่	ความถี่สะสม
5	10	17
4	7	7
3	-	-
2	-	-
1	-	-

แทนค่าสูตร

$$\text{Mdn} = 2.5 + \frac{[17/2 - 0]}{7} \times 1$$

7

$$= 2.5 + 1.21$$

$$\text{Mdn} = 3.71$$

ตัวอย่างที่ 2

คะแนน	ความถี่	ความถี่สะสม
5	7	17
4	2	10
3	8	8
2	-	-
1	-	-

$$\begin{aligned}
 \text{แทนค่าสูตร} \quad Mdn &= 2.5 + \frac{[17/2 - 8] \times 1}{2} \\
 &= 2.5 + 0.25 \\
 Mdn &= 2.75
 \end{aligned}$$

สำหรับแบบสอบถามลักษณะมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ ผู้วิจัยได้กำหนดน้ำหนักและความหมายดังนี้

- 5 หมายถึง แนวความคิดที่เป็นไปได้มากที่สุด หรือ เห็นด้วยมากที่สุด
- 4 หมายถึง แนวความคิดที่เป็นไปได้มาก หรือ เห็นด้วยมาก
- 3 หมายถึง แนวความคิดที่เป็นไปได้ปานกลาง หรือ เห็นด้วยปานกลาง
- 2 หมายถึง แนวคิดที่เป็นไปได้น้อย หรือ เห็นด้วยน้อย
- 1 หมายถึง แนวคิดที่เป็นไปได้น้อยที่สุดหรือ เห็นด้วยน้อยที่สุด

ส่วนเกณฑ์สำหรับนำค่ามัธยฐานมาเปรียบเทียบกับ กำหนดไว้ดังนี้

- 4.50 ขึ้นไป หมายถึง แนวความคิดนั้นเป็นไปได้มากที่สุด หรือกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับข้อความนั้นมากที่สุด
- 3.50 - 4 หมายถึง แนวคิดนั้นเป็นไปได้มาก หรือกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับข้อความนั้นมาก
- 2.50 - 3.49 หมายถึง แนวคิดนั้นเป็นไปได้ปานกลาง หรือกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับข้อความนั้นปานกลาง
- 1.50 - 2.49 หมายถึง แนวคิดนั้นเป็นไปได้น้อย หรือกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับข้อความนั้นน้อย
- ต่ำกว่า 1.50 หมายถึง แนวคิดนั้นเป็นได้น้อยที่สุด หรือกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับข้อความนั้นน้อยที่สุด

2. พิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range)

ในการพิจารณาการตอบแบบสอบถามรอบที่ 2 และรอบที่ 3 ผู้วิจัยวิเคราะห์หาค่าความ สอดคล้องของแต่ละข้อคำถาม โดยใช้สูตรดังนี้

$$I.R. = Q_3 - Q_1$$

Q_1 และ Q_3 หาได้จากสูตร

$$Q_1 = \frac{Lo + \frac{N}{4} - f_1 i}{f_2}$$

$$Q_3 = \frac{Lo + \frac{3N}{4} - f_1 i}{f_2}$$

Lo คือ ขีดจำกัดล่างจริงของชั้นที่มีควอไทล์ที่ต้องการทราบค่าอยู่

i คือ อัตรากำหนด

N คือ จำนวนข้อมูลทั้งหมด

f_1 คือ ความถี่สะสมจากคะแนนต่ำสุดถึงคะแนนที่เป็นขีดจำกัดบน

f_2 คือ ความถี่ของคะแนนในชั้นที่มีมัธยฐาน

ตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ 3 (จากค่าในตัวอย่างที่ 1)

$$\text{แทนค่าสูตร } Q_3 = \frac{4.5 + [\frac{3}{4}(17) - 7] \times 1}{10} = 5.075$$

$$Q_1 = \frac{3.5 + [\frac{17}{4} - 0] \times 1}{7} = 4.107$$

$$\text{เพราะฉะนั้น } Q_3 - Q_1 = 5.075 - 4.107 = 0.968$$

ตัวอย่างที่ 4 (จากค่าในตัวอย่างที่ 2)

$$\text{แทนค่าสูตร } Q_3 = \frac{4.5 + [\frac{3}{4}(17) - 10] \times 1}{7} = 4.890$$

$$Q_1 = \frac{3.5 + [\frac{17}{4} - 8] \times 1}{2} = 1.625$$

$$\text{เพราะฉะนั้น } Q_3 - Q_1 = 4.890 - 1.625 = 3.265$$

เกณฑ์ในการพิจารณาค่าความสอดคล้องกันของแนวคิดแต่ละข้อคำถาม มีดังนี้

- 0.01 - 0.99 หมายถึง แนวคิดมีความสอดคล้องกันมากที่สุด
- 1.00 - 1.99 หมายถึง แนวคิดมีความสอดคล้องกันมาก
- 2.00 - 2.99 หมายถึง แนวคิดมีความสอดคล้องกันน้อย
- 3.00 ขึ้นไป หมายถึง แนวคิดไม่สอดคล้องกัน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย